

§ 165

Svar på motion om återvandring från Linnea Bjuhr (SD)

KSN-2021-00931

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Sammanfattning

Linnea Bjuhr (SD) föreslår i en motion väckt 22 mars 2021 att

- i lämplig förvaltning inrätta en avdelning som ska ge råd och stöd för återvandring, särskilt riktat till de som studerar långvarigt på SFI, uppbär försörjningsstöd, personer med avvisningsbeslut och personer som lever en kriminell livsstil,
- att avdelningen ska utbilda berörd personal i kommunen om återvandring,
- att ge arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att underlätta för återvandring med särskilt fokus på ”cost-benefit” utifrån nämndens ansvar, där även ekonomiska incitament inom lagliga ramar erbjuds vid individuell efterfrågan på återvandring, samt
- att kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda efterfrågan av återvandring och återkomma till fullmäktige med förslag på ytterligare åtgärder för att underlätta för frivillig återvandring.

Beslutsunderlag

- Arbetsutskottets förslag 11 maj 2021 § 155
- Tjänsteskrivelse daterad 9 april 2021
- Bilaga, Motion om återvandring från Linnea Bjuhr (SD)

Yrkanden

Stefan Hanna (-) yrkar:
att bifalla motionens fjärde att-sats.

Kommunstyrelsen
ProtokollsutdragDatum:
2021-05-26

Jonas Segersam (KD) yrkar:
att kommunstyrelsen ges i uppdrag att identifiera på vilka sätt personer som önskar återvända till sina hemländer kan, vad gäller de kommunala instanser de har kontakt med, få bättre information och stöd i processen att flytta tillbaka, och därmed anses motionen besvarad.

Beslutsgång

Ordförande ställer först arbetsutskottets förslag om avslag till motionens fjärde uppsats (4) mot Stefan Hannas (-) bifallsyrkande av densamma och finner att kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag.

Ordförande ställer därefter arbetsutskottets förslag mot Jonas Segersams (KD) yrkande om besvarande av motionen och finner att kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag.

Reservationer

Jonas Segersam (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande med motiveringen:

Vi yrkade att kommunstyrelsen skulle ges i uppdrag att identifiera på vilka sätt personer som önskar återvända till sina hemländer kan, vad gäller de kommunala instanser de har kontakt med, få bättre information och stöd i processen att flytta tillbaka, och därmed skulle motionen anses besvarad.

Stefan Hanna (-) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande med motiveringen:

Det är rimligt att kommunen utreder om det finns ett intresse för återvandring och i så fall dess omfattning. Många personer som kommit till Sverige de senaste åren kan sannolikt känna sig besvikna över hur dåligt det svenska samhället lyckats integrera dem in i självförsörjning och att börja se sig som en del av det positiva samhällsbygget i Uppsala. Eftersom många saknar ekonomiska förutsättningar för en eventuell återvandring kan det vara värdefullt att försöka förstå under vilka förutsättningar en återvandring kan vara önskvärd.

Särskilda yttranden

Fredrik Ahlstedt (M), Therez Almerfors (M) och Christopher Lagerqvist (M) lämnar ett särskilt yttrande:

I Uppsala kommun finns många integrationsprojekt, men mycket lite stöd till den som fått avslag på sin ansökan. Idag är det Migrationsverkets ansvar, men många som fått avslag lämnar inte Sverige utan lever i det dolda. Vi kan aldrig acceptera att människor lever i skuggsamhällen och riskerar att utnyttjas under slavliknande förhållanden. Det

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen
Protokollsutdrag

Datum:
2021-05-26

måste vara tydligt vad som gäller, på samma sätt som ett ja ska vara ett ja är ett avslag ett avslag.

Moderaterna yrkade avslag till SD:s motion och förespråkar istället ett återvändandestöd som ska fungera som en länk mellan den som fått avslag på sin ansökan och mottagarlandet.

Simon Alm (-) lämnar ett särskilt yttrande:

Motionen bygger på att hjälpa människor som flyttat till Uppsala, men vill återvända till sitt hemland. Det saknas hjärta i politiken om man inte vill stötta dessa människor i något som kan vara svårt att ordna på egen hand om man fastnat här i en beroendeställning av sociala insatser. Det blir ju därtill ekonomiskt vansinne att tvinga kvar människor här i kommunen på kommunens bekostnad om personerna i fråga egentligen vill flytta härifrån till en tillvaro där de kan stå på egna ben.

Med anledning av att undertecknad behövde avvika från mötet i förtid kunde yrkandena inte framföras formellt.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 155

Svar på motion om återvandring från Linnea Bjuhr (SD)

KSN-2021-00931

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Sammanfattning

Linnea Bjuhr (SD) föreslår i en motion väckt 22 mars 2021 att

- i lämplig förvaltning inrätta en avdelning som ska ge råd och stöd för återvandring, särskilt riktat till de som studerar långvarigt på SFI, uppbär försörjningsstöd, personer med avvisningsbeslut och personer som lever en kriminell livsstil,
- att avdelningen ska utbilda berörd personal i kommunen om återvandring,
- att ge arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att underlätta för återvandring med särskilt fokus på ”cost-benefit” utifrån nämndens ansvar, där även ekonomiska incitament inom lagliga ramar erbjuds vid individuell efterfrågan på återvandring, samt
- att kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda efterfrågan av återvandring och återkomma till fullmäktige med förslag på ytterligare åtgärder för att underlätta för frivillig återvandring.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 9 april 2021
- Bilaga, Motion om återvandring från Linnea Bjuhr (SD)

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2021-05-11

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2021-04-09

Diarienummer:
KSN-2021-00931

Handläggare:
Anna Malmström

Svar på motion om återvandring från Linnea Bjuhr (SD)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Ärendet

Linnea Bjuhr (SD) föreslår i en motion väckt 22 mars 2021 att

- i lämplig förvaltning inrätta en avdelning som ska ge råd och stöd för återvandring, särskilt riktat till de som studerar långvarigt på SFI, uppbär försörjningsstöd, personer med avvisningsbeslut och personer som lever en kriminell livsstil,
- att avdelningen ska utbilda berörd personal i kommunen om återvandring,
- att ge arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att underlätta för återvandring med särskilt fokus på ”cost-benefit” utifrån nämndens ansvar, där även ekonomiska incitament inom lagliga ramar erbjuds vid individuell efterfrågan på återvandring, samt
- att kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda efterfrågan av återvandring och återkomma till fullmäktige med förslag på ytterligare åtgärder för att underlätta för frivillig återvandring.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Föredragning

Det stöd för återvandring som hänvisas till i motionen är ett statligt stöd som eftersöks och handläggs av Migrationsverket. Det är varken lämpligt eller effektivt att

kommunen, som inte ansvarar för stöden, ska informera om dessa. Det riskerar att leda till att felaktig information sprids samt att kommunen tar på sig en arbetsuppgift som en statlig myndighet ansvarar för och dessutom är tilldelad resurser för att utföra.

Mot bakgrund av detta avslås motionen.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 9 april 2021
- Bilaga, Motion om återvandring från Linnea Bjuhr (SD)

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör

Motion om återvandring

Sverige har under de senaste åren haft en stor migration. Många av dessa bor i Uppsala och fortsätter att bosätta sig i kommunen, ofta i de områden som landsmän eller släktingar redan bor i, detta är naturligt, men ingenting som underlättar integrationen. Detta, kombinerat med icke-fungerande integrationspolitik, har lett till att segregerade områden blir fler, större och mer problemfyllda. Mitt i detta finns människor, som riskerar att hamna i ett livslångt utanförskap och vissa kanske inte vill något hellre än skapa sig ett gott liv i sitt hemland istället, genom att återvandra. Ändå är detta inget som uppmuntras till.

Återvandring kan ske på två sätt. Det ena sättet är genom tvång som är fallet för de som uppehåller sig olagligt i landet och det andra är frivilligt utifrån människors egna vilja. Frågan om lagligt uppehälle och tvångsmedel för återvandring för de som saknar lagligt uppehälle i landet är ansvar på statliga nivåer såsom Migrationsverket och polismyndigheten. Däremot är det möjligt för kommunen att underlätta för den frivilliga återvandringen.

Migrationsverket erbjuder visst stöd för återvandring enligt information från sin hemsida. Ringer man till dem för fler frågor går det dock inte att komma fram på deras överbelastade telefonväxel. Det finns inte heller något menyval i telefonväxeln som uppmärksammar om att återvandring är något myndigheten arbetar med. Inte heller på Uppsala kommuns hemsida finns någon information. Här finns uppenbarligen en tillgänglighetsproblematik för den som vill återvandra, men som saknar kunskap om att så är möjligt eller kunskap om de stöd som faktiskt redan finns. Exempelvis att man kan få resan betald av Migrationsverket och även 10 000 kr i kontanter för att underlätta återvandringens processen¹, vilket framgår på myndighetens hemsida.

Utöver utanförskap i form av att stå långt ifrån arbetsmarknaden, inte kunna språket med mera, finns det ytterligare problem med de personer som väljer att gå under jorden vid ett avslagsbeslut. Det är som upplagt för en kriminell livsstil och risken att bli utnyttjad är stor. En växande grupp som lever under dessa förhållanden riskerar att öka de sociala spänningarna i samhället. Därför behöver socialtjänsten även ha med återvandring i sitt dagliga arbete, bland annat i kontakt med dessa personer.

Därtill behöver kommunen även bistå med stöd och råd om hur man går till väga med de förutsättningar som faktiskt redan finns, såsom bidrag från Migrationsverket. Särskilt fokus bör ligga på de grupper där sannolikheten är högre att man egentligen inte vill bo i Sverige såsom de som saknar medborgarskap, fått avvisningsbeslut, uppbär försörjningsstöd eller studerar SFI. Kommunen bör också fokusera på att stötta individer i att till exempel starta egna företag i sina hemländer, eller på annat sätt skapa sig ett bättre liv. Därutöver bistå i återvandringens processen, liksom stävja fusk av utbetalning av återvandringens bidrag.

Utöver det sociala perspektivet finns även det ekonomiska. Om man bor i Sverige och Uppsala utan viljan att egentligen vara här är förutsättningarna dåliga för att man orkar lära sig språket eller försöker etablera sig på arbetsmarknaden, vilket innebär att man sannolikt fastnar i långdragna SFI-studier och/eller försörjningsstöd. Det är inte en miljö som är bra för individen, men det är också ett resursslöseri för samhället när fullt friska arbetsföra människor inte deltar i arbetslivet till förmån för försörjningsstöd. Man kan faktiskt vara fullt anställningsbar i sitt forna hemland även om man står långt

¹<https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Lamna-Sverige/Atervandring.html>

från arbetsmarknaden i Sverige. Det finns därmed ekonomiska incitament för arbetsmarknadsnämnden att hjälpa till med frivillig återvandring. Det kan även finnas utrymme för utökat ekonomiskt stöd för att möjliggöra återvandring, men här finns lagstiftning att förhålla sig till som nämnden behöver studera närmre.

Livslångt utanförskap är först och främst en personlig tragedi. Trivs man inte i Uppsala eller Sverige ska vi inte försöka låsa in människor här och tvinga dem till något de inte vill. Istället ska vi vara hjälpsamma gentemot individer som önskar återvändra och skapa sig ett bättre liv i sitt hemland.

Med hänvisning till ovanstående yrkar Sverigedemokraterna:

- att i lämplig förvaltning inrätta en avdelning som ska ge råd och stöd för återvandring, särskilt riktat till de som studerar långvarigt på SFI, uppbär försörjningsstöd, personer med avvisningsbeslut och personer som lever en kriminell livsstil
- att avdelningen ska utbilda berörd personal i kommunen om återvandring
- att ge arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att underlätta för återvandring med särskilt fokus på ”cost-benefit” utifrån nämndens ansvar, där även ekonomiska incitament inom lagliga ramar erbjuds vid individuell efterfrågan på återvandring
- att kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda efterfrågan av återvandring och återkomma till fullmäktige med förslag på ytterligare åtgärder för att underlätta för frivillig återvandring

11 mars 2021

Linnea Bjuhr, Gruppledare (SD)